

رفتارهای پرخطر دانش آموز

خانواده‌ها همواره نگرانی‌هایی درباره فرزندان خود دارند. این نگرانی‌ها در دوران مدرسه که دانش‌آموزان ساعات زیادی را از خانه دور هستند، بیشتر می‌شود. غالب این نگرانی‌ها در رابطه با سلامت جسمانی و روانی فرزندان است. در دوران تحصیل دانش‌آموزان با معضلات خاصی رو به رو هستند. این معضلات شامل چند دسته عمده می‌باشد: جلب شدن دانش‌آموزان به عقاید و گروه‌های خاص، مصرف دخانیات و داروهای شیمیایی، ارتباط با جنس مخالف و دوستی با افرادی که مورد تأیید خانواده نیستند و رفتارهای پرخطر جنسی.

موارد عنوان‌شده عموماً با نظارت خانواده و اطلاع‌رسانی صحیح قابل پیشگیری هستند و حتی پس از رخداد نیز می‌توان با مراجعه به موقع به مشاور و روان‌شناس مسئله را تحت نظارت مشاور آگاه حل نمود که مسئله‌ای در حوزه علم روانشناسی است.

موضوعی که در اینجا به آن می‌پردازیم، مصرف دخانیات و داروهای شیمیایی از منظر علم پزشکی است. امروزه استعمال دخانیات در بین دانش‌آموزان بیش از پیش رواج پیدا کرده است. مضرات و معایب دخانیات، علی‌الخصوص سیگار، اعم از افزایش احتمال ابتلا به انواع سرطان، آسیب به ریه‌ها و مجاری تنفسی، غلظت خون، خرابی دندان و غیره، بر کسی پوشیده نیست. جالب است بدانید که حدود نود درصد افرادی که امروزه سیگاری هستند، کشیدن سیگار را از نوجوانی و سن زیر هجده سال شروع کرده‌اند؛ بنابراین لازم است خانواده‌ها در این سنین مراقبت بیشتری در این زمینه داشته باشند.

آمار نشان می‌دهد سی و دو درصد دانش‌آموزان در ایران تجربه کشیدن سیگار را دارند. هم‌چنین بیش از پنجاه درصد دانش‌آموزان تا کنون قلیان استعمال کرده‌اند که این آمار و ارقام با توجه به رشد شدید آن در سال‌های اخیر، بسیار نگران‌کننده است.

رفتار پرخطر دیگری که امروزه در بین دانش‌آموزان به چشم می‌خورد، استفاده از داروهای شیمیایی است. مصرف داروهای شیمیایی در مدارس عموماً با استفاده یکی از دانش‌آموزان و تشویق بقیه به استعمال آن، آغاز می‌شود. پس لازم است خانواده‌ها، اطلاعات کافی در این زمینه را داشته باشند تا بتوانند به فرزند خود آگاهی کامل بدهند. داروهای مصرفی در مدارس عمدتاً تحت عنوان "قرص افزایش حافظه" یا "داروی تقویت تمرکز"

و در مقاطع بالاتر این داروها برای افزایش یادگیری و حتی کم کردن ساعت خواب، عرضه می‌شود.

در این بین هستند دانش‌آموزانی که این قرص‌ها را تنها در شب‌های امتحان مصرف می‌کنند و خود را با جمله غلط "با یک بار مصرف اتفاقی نمی‌افتد" فریب می‌دهند؛ اما اکثر این قرص‌ها حاوی مقداری مواد مخدر هستند یا خود اعتیاد زا می‌باشند.

در اینجا به معرفی تعدادی از این قرص‌ها که محبوبیت بیشتری بین دانش‌آموزان دارند، می‌پردازیم و مضرات آن‌ها را عنوان می‌کنیم.

داروی متیل فنیدیت که با عنوان تجاری ریتالین عرضه می‌شود، پر مصرف‌ترین قرص در بین محصلین است. این قرص قدرت تمرکز را افزایش می‌دهد اما اعتیادآور است و عوارض جبران‌ناپذیری نظیر تپش قلب، فشارخون و بروز علائم روان‌پریشی دارد. حتی پس از ترک این قرص نیز عوارض آن یعنی افسردگی، توهم و پارانویا باقی می‌ماند. مصرف بیش از اندازه آن نیز می‌تواند سبب پارگی عروق کاروتید، سکته مغزی و مرگ مصرف‌کننده شود.

قرص‌های حاوی آمفتامین که صرفاً سبب بی‌خوابی می‌شوند، برای داشتن وقت بیشتر برای مطالعه استفاده می‌شوند. آمفتامین که ماده اصلی قرص معروف اکستازی است، بسیار اعتیاد زا می‌باشد و ترک کردن آن به مراتب از ترک مواد مخدر سنتی سخت‌تر است؛ مانند هر مخدر دیگری بدن به دوز پایین آن عادت می‌کند، در نتیجه فرد میل به مصرف بیشتر دارد.

پروویجیل، برای تقویت حافظه مصرف می‌شود؛ اما پس از مدتی عملکرد مغز را مختل می‌کند و موجب ابتلای فرد به بیماری‌های روانی می‌شود.

از عوارض دیگر این قرص گیجی و سردردهای شدید است.

البته خانواده‌های محترم نباید داروهای مکمل غذایی را با این‌گونه داروها اشتباه بگیرند و از مصرف ویتامین‌ها، قرص آهن، روی و امثال این‌ها جلوگیری کنند. واضح است که مصرف مکمل‌های غذایی نیز، مانند هر داروی دیگری باید زیر نظر پزشک انجام شود. هم‌چنین اگر خانواده‌ها با قرص نامشخصی مواجه شدند، باید با مراجعه به پزشک یا متخصص داروخانه از چستی آن دارو مطلع شوند.

نگارش: حمزه بور بور - پزشک

